

POLITOWICZ (Politowic) JAN Dionizy

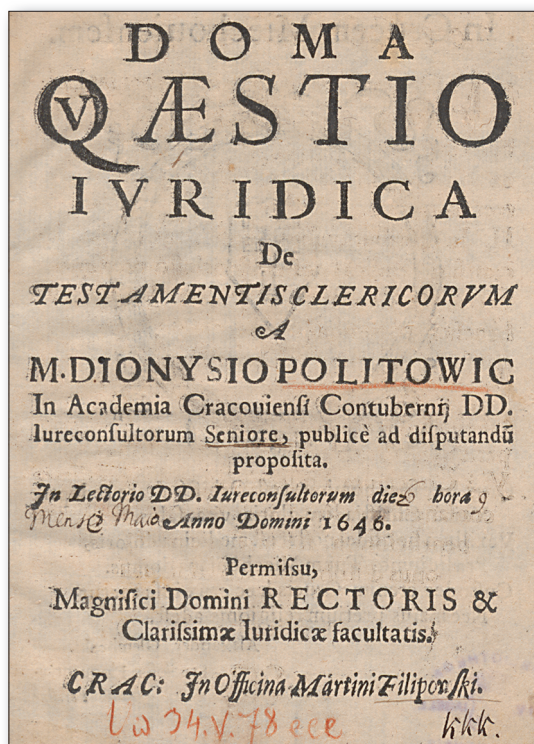
(ur. ok. 1609 r., zm. 11 III 1671 r.)

Był synem Pawła, pochodził z Brzezin w ziemi łęczyckiej, zapewne z rodziny mieszczańskiej. Miał co najmniej jednego brata i jedną siostrę, których synów uwzględnił w rozporządzeniu ostatniej woli. Jego mentorem i protektorem na uniwersytecie był Wawrzyniec Śmieszkowic, który w swym testamencie nazwał Politowicza swym ziomkiem (*conterraneus*).

Rozpocząwszy studia na Uniwersytecie Krakowskim w semestrze letnim 1630 r., w 1633 r. został promowany na bakałarza filozofii, magisterium uzyskał jednak dopiero w 1638 r. W latach 1638–1640 nauczał gramatyki w poznańskim Kolegium Lubrańskiego, a następnie (po 27 lutego 1640 r.) został rektorem szkoły katedralnej w Gnieźnie i prefektem tamtejszego seminarium duchownego. Z tego okresu pochodzą trzy drukowane panegiryki jego autorstwa.

Dnia 9 marca 1643 r. wszedł Politowicz do Kolegium Mniejszego. Odbił następnie studia prawnicze, co umożliwiło mu objęcie, zapewne w drugiej połowie 1645 r.,

stanowiska starszego Bursy Prawników i powiązanego z nim wykładu reguł prawa. Spełniwszy wcześniej formalne warunki, przystąpił 26 maja 1646 r. do responsji, przedstawiając rozprawę dotyczącą testamentów duchownych (*Quaestio iuridica de testamentis clericorum...*, Kraków 1646). Wbrew utartym zwyczajom nie objął jednak zaraz po wstąpieniu w szeregi kolegiatów prepozytury Domu Jurystów. Funkcja ta przypadła mu przez wybór dopiero 10 października 1653 r. Nie pełnił już wówczas funkcji seniora

Karta tytułowa rozprawy
Jana Politowicza *Quaestio iuridica
de testamentis clericorum*, Kraków 1646
(BJ 15726 I Mag. St. Dr.)

Bursy Prawników; nie wiadomo jednak, jaką zajmował wtedy katedrę. Po raz drugi i ostatni prepozyturę Kolegium Prawniczego sprawował Politowicz w semestrze letnim 1654 r.; w późniejszym okresie, posiadając już beneficjum prepozyta kościoła św. Anny, nie rezydował w kolegium i w związku z tym nie był zobowiązany sprawować w nim żadnych funkcji. W konfliktach uniwersytetu z biskupami krakowskimi zajmował stanowisko umiarkowane, nie opowiadając się stanowczo po żadnej ze stron. W sporze o obsadę probostwa św. Floriana, który toczył się w 1651 r., opowiedział się za zausznikiem biskupa Gembickiego i swym kolegą prawnikiem, Andrzejem Grabianowskim. Znow w 1670 r. w konflikcie kadry nauczającej z biskupem Trzebickim stanął po stronie innych profesorów uniwersytetu i wraz z nimi został pozwany przed sąd ordynariusza.

Od 1647 r. Politowicz był kanonikiem kapituły kolegiackiej krakowskiego kościoła Wszystkich Świętych, od co najmniej 1649 r. kaznodzieją tej świątyni, a w nieokreślonym bliżej czasie, po Wawrzyńcu A. Karyńskim – jej prokuratorem. Posiadał także beneficjum rektora kościoła parafialnego w Michocinie w Sandomierskiem, a w 1655 r. został prepozytem kościoła św. Anny w Krakowie.

Zmarł 11 marca 1671 r. i został pochowany w krakowskim kościele św. Anny. W testamencie, spisany 21 lipca 1669 i zrealizowanym 1 marca 1685 r., powołał fundację w kolegiacie św. Anny, której kapitał wynosił 13 000 złp. Jej beneficjentami byli akademicy krakowscy ze wszystkich trzech kolegiów, a także kler, służba i ubodzy związani z kościołem św. Anny. Osobne legaty przeznaczył dla swego siostrzeńca Marcina Wyszowskiego, bratanka Stanisława Politowicza (plebana w Trześni) i przyjaciół oraz dla kościołów parafialnych w Brzezinach, Michocinie i Podstolicach.

AUJ rkps 36 s. 25, 144–155; AUJ rkps 49 s. 77, 81, 83; AUJ rkps 208 s. 57, 277; BJ rkps 5359 II t. 10 s. 137–138; Estreicher Bibliografia 24 s. 450; L. Hajdukiewicz, *Politowicz Dionizy Jan*, PSB, t. 27, Wrocław 1983, s. 315–316; Krukowski Szkolnictwo s. 258; Michalewiczowie 1 s. 489 (nr 867), 498 (nr 882), 503 (nr 893), 505–507 (nr 897–898); Michalewiczowie 5/1 s. 19; Nowicki Działalność s. 331; Sondel Słownik UJ s. 1015.

Krzysztof Fokt